

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Ілля ХАДЖИНОВ

Рекомендовано радою з якості
вищої освіти
протокол від

«25» червня 2025 р.

№ 12

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

освітній ступінь	магістр
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	035.01 Українська мова та література

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету
іноземної та слов'янської філології
протокол № _____ від _____ 2025 р.

Голова _____ Олена БІЛЕЦЬКА

РОЗРОБЛЕНО:

Групою забезпечення якості ОП «Українська мова та література»

_____ Людмила КОВАЛЬ
_____ Олег СОЛОВЕЙ

Гарант освітньої програми:

_____ Віра ПРОСАЛОВА
«_____» _____ 2025 р.

УХВАЛЕНО:

Кафедрою української мови, теорії та історії української
і світової літератури
протокол № 17 від «06» червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Олена ГАВРИЛЮК
«_____» _____ 2025 р.

Завідувач навчальної лабораторії
з організації практичного навчання
_____ Інна ЗАРІШНЯК
«_____» _____ 2025 р.

ВСТУП

Наскрізна програма практичної підготовки для здобувачів спеціальності 035 *Філологія* освітньої програми 035.01 *Українська мова та література* ОС *Магістр 2024 року набору* містить одну практичну підготовку – **виробничу (редакторсько-коректорську)**.

Практична підготовка проводиться відповідно до «Правил внутрішнього трудового розпорядку», «Положення про практичну підготовку, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса», «Положення про організацію освітньої діяльності в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положення про реалізацію права на академічну мобільність в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Методичних рекомендацій щодо навчально-методичного та документального супроводу практичної підготовки здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса».

Практична підготовка здійснюється під керівництвом викладачів кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури згідно з навчальним планом на 2 курсі у 3-му семестрі, триває 6 тижнів, охоплює 9 кредитів ECTS (270 годин).

Можливими базами практичної підготовки є будь-які заклади, установи та підприємства, у штатному розписі яких наявні посади, що потребують редакторсько-коректорських компетентностей.

1. Комплексна мета, завдання та взаємозв'язки всіх видів практичної підготовки

Вид практичної підготовки	Курс	Семестр	Тривалість проходження (у тижнях)	Обсяг (у кредитах)
виробнича (редакторсько-коректорська)	2	3	6 тижнів	9 кредитів (270 годин)

Мета виробничої (редакторсько-коректорської) практичної підготовки – формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь приймати самостійні рішення в певних виробничих і наближених до виробничих умовах, створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів, застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) орієнтуватися в нормативній базі редагування;
- 2) редагувати тексти різних стилів і жанрів;
- 3) оцінювати композицію тексту з точки зору її цілісності, відповідності темі, задуму автора, жанру твору;
- 4) здійснювати логічний аналіз тексту;
- 5) оцінювати доцільність, повноту й достовірність фактів у тексті;
- 6) працювати з лексичними і граматично-стилістичними засобами мови для вдосконалення тексту;
- 7) добирати оптимальні експресивні, емоційні, логічні засоби мови для досягнення запланованого прагматичного результату в кожному окремому письмовому комунікативному акті.

Проходження практичної підготовки передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 035 *Філологія*.

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК-1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності (СК):

СК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

2. Організація та керівництво практичною підготовкою

Перед проходженням виробничої (редакторсько-коректорської) практичної підготовки проводиться відповідна підготовча та організаційна робота з боку ДонНУ імені Василя Стуса, деканату, кафедри, зокрема, відбувається вибір бази проходження практичної підготовки, укладання договорів про проведення практичної підготовки, призначення керівника практичної підготовки від кафедри, розробка індивідуальних календарних графіків.

Керівництво практичною підготовкою здійснюють досвідчені викладачі *кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури*, які мають науковий ступінь.

Обов'язки керівника практичної підготовки від кафедри:

- визначає індивідуальне завдання практичної підготовки;
- здійснює контроль за проходженням практичної підготовки;
- проводить індивідуальне консультування здобувача щодо поточних питань;
- контролює підготовленість баз практичної підготовки та забезпечує проведення інструктажу про порядок проходження практичної підготовки та з техніки безпеки;
- надає здобувачам необхідні документи, методичні рекомендації, програми тощо;
- повідомляє здобувачам про систему звітності з практичної підготовки;
- забезпечує високу якість проходження практичної підготовки відповідно до затвердженої програми;

– приймає диференційований залік із практичної підготовки у складі відповідної комісії.

Обов'язки керівника практичної підготовки від бази практичної підготовки:

- забезпечує виконання здобувачами завдань практичної підготовки;
- консультує щодо практичних аспектів редакційно-видавничого фаху;
- ознайомлює практикантів із правилами внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки;
- сприяє виробленню навичок самостійного розв'язання проблем творчого та виробничого характеру;
- залучає здобувачів до всіх видів праці, які виконує сам;
- подає характеристику виконаної роботи здобувачів; виставляє оцінку за практичну підготовку.

Обов'язки здобувачів-практикантів:

- брати участь у роботі настановної та підсумкової конференцій із питань організації і проведення практичної підготовки;
- своєчасно з'явитися на базу практичної підготовки для проходження практичної підготовки;
- виконати в повному обсязі завдання, передбачені програмою практичної підготовки;
- систематизувати й подати для оцінювання звітну документацію упродовж зазначеного терміну;
- підпорядковуватися правилам внутрішнього розпорядку підприємства-бази практичної підготовки;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки на підприємстві-базі практичної підготовки.

Під час проходження практичної підготовки здобувачі повинні дотримуватися прийнятих на базі практичної підготовки правил охорони праці та протипожежної безпеки з обов'язковим попереднім проходженням ними інструктажів (вступного і на кожному конкретному місці праці).

До виробничої (редакторсько-коректорської) практичної підготовки за межами внз допускається здобувач, який пройшов вступний та первинний інструктаж і розписався у відомості про ознайомлення з правилами охорони праці.

3. Взаємозв'язок практичної підготовки з науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти

Виробнича (редакторсько-коректорська) практична підготовка, що передбачає опанування методологією наукового редагування тексту в мовознавчому та літературознавчому аспектах, сприяє засвоєнню набутих під

час навчального процесу знань і навичок роботи з художнім, науковим, офіційно-діловим текстом, розвитку творчих здібностей здобувачів. У такий спосіб отриманий під час практичної підготовки досвід дозволяє самореалізуватися здобувачам у науково-дослідній роботі. Рекомендовано, щоб індивідуальне завдання практичної підготовки корелювало з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувачів та було враховане при визначенні бази практичної підготовки.

4. Основні вимоги до формування списку рекомендованих джерел

Під час формування й наповнення Розділу «Список рекомендованих джерел» в робочих програмах практичної підготовки враховується наступне:

- відповідність джерел інформації змісту практичної підготовки: усі джерела, включені до списку рекомендованих, повинні чітко відповідати тематиці практичної підготовки та охоплювати ключові аспекти, що розглядаються у програмі;

- актуальність джерел: перевага надається джерелам, опублікованим в останні 10 років. У випадку використання класичних джерел, обґрунтовується їхня важливість для сучасного освітнього процесу та практичної підготовки здобувача;

- різноманітність джерел: у списку мають бути представлені різні типи джерел (монографії, підручники та навчальні посібники, практикуми, наукові статті, матеріали конференцій, нормативні документи тощо). Крім літератури, список може включати посилання на Інтернет-джерела та електронні бази даних. Це дозволить забезпечити всебічне розкриття тематики та можливість для студентів глибше ознайомитися з предметною областю практичної підготовки;

- мова джерел: основний акцент робиться на літературі українською мовою. Крім цього, забезпечується включення іноземних джерел (насамперед, англійською мовою), якщо вони є основоположними або не мають відповідників українською мовою;

- доступність: рекомендується включати до списку джерела, які є доступними для студентів (наявні у бібліотеці Університету, доступні онлайн у відкритому доступі або через освітні платформи та бази даних наукової інформації);

Список рекомендованих джерел має періодично переглядатися та оновлюватися, щоб забезпечити актуальність і відповідність сучасним освітнім стандартам.

Джерела повинні відповідати державним освітнім стандартам та нормативним вимогам для забезпечення необхідного рівня підготовки студентів. Рекомендовані джерела подаються із поділом на обов'язкові (основні) та додаткові. Обов'язкові включають ключові джерела, які є основою для опанування матеріалу. Додаткові джерела пропонуються для поглибленого вивчення тематики.

Оформлення бібліографічного опису джерел інформації здійснюється відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».